

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad cat olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdeknél.

„A tudósok.“

Mindig szeretem, ha a gonosz ember egy kicsit buta is. Inkább buta legyen mint huncut. Mert a huncut ember titkolódik. Van esze hozzá, hogy elrejtse a maga hitvány gondolatait. A buta ember azonban az első kenyértörésnél kimutatja a fogafehérét, ország-világ előtt dobra üti, hogy miféle alattomos, álnok tervekhez sző emberek, intézmények, vagy a társadalom ellen.

A társadalom tudományi társaság tagjai kinevezték magukat „tudósoknak“. Nagyon szép ez az elnevezés, ha valaki mástól kapja. De ha valaki eléggé szerénytelen, hogy önmagát tisztelje meg vele, a mi másnak sehogyan se jutna eszébe — ez már a butaságnak egyik foka.

A darabont-uralmat elítélte minden magyar ember. Dícséretet csak júdás bérért dolozzó tollpecérektől kapott, egyébként a nemzet megvető ítélete kísérte és kíséri sötét sirjába. A mi szabadságot a nemzet valaha kivivott, a mi becsületet valaha magának kieroszakolt, azt mind vásárra vették. Kristófi is, meg a bandája is. A sajtószabadság, a melynek egy-két gyujtogató kalózáért most oly éktelen a felhéberedés, napjában nem is egyszer, de tíz esetben is került a vádlottak padjára.

Az egyéni véleményszabadság szuronyok alatt élt. Oly zsarnokság alatt, a melyre akár Trepov is büszke lehetne.

A társadalom „tudósai“, a kik buzgón faragják fából a vaskarikát, hol késtek akkor? Az éji homályban lapultak, Kristófi palástja mögött. Dehogy jutott eszükbe akkor, hogy kiálljanak a pikétre s az általuk oly fennen hirdetett tudomány fátylával világítsanak be azokba a sötét rejtekbe, a hol a magyar nemzetnek, az emberiség eme sokat szenvedett részének kezére-lábra bilincseket kovácsoltak. Hol volt Somló Bódóg, hol volt Pikler ur, Jázsai és a többi izraelita?

Most, a mikor Magyarország 99 százaléka megkönnyebbülten lélezkedik fel, a mikor a nagy jégverés után újra sarjadzani látjuk letarolt vetéseinket, most újra föltámadtak, hangjukat halljuk. És pedig nem közönséges, mindennapi hangjukat, hanem valóságos ordításukat. Szabadság kell nekik, féltik hazájukat — vajjon melyik az? — az agráriusoktól, a feudálisoktól, de legfőként a klerikálisoktól. S lekiabálják, lenyelvöltögetik azokat, a kik Kristófi barátjakkal nem kíván egy tálból cseresznyét enni.

Pikler ur nevével nem először kénytelen foglalkozni az a hírlapirodalom, a mely úgy érzi, hogy a történelmi Magyar-

ország iránt kötelezettségeink és hivatásunk nagyon. Ez az ur évek óta törekszik azon, hogy a főiskolai magyar ifjuság szívéből kiirtsa a magyar haza szeretetét s hogy beléje csepegtesse a hazátlanság, a nemzetköziség maszlagát s letaroljon róla minden virágot, amely a hit és remény gyökereiből sarjadt.

Pár év előtt valóságos orkán indult meg ellene, hogy elsőpörje arról a helyről, a hol a tisztesség, a nemzet alapjait erősítő tudománynak van csak helye. Akkor Vlasics miniszter maga állott fel mellette és a „tudomány“ nevében védelmezte a nemzet virágos kertjében tipródó kulturbestiát.

Most újra fellebbent a fátyol a nemzet újra látja, hogy ezek az urak, akik megvadulnak, valahányszor a régi Magyarország híveit hallják, akik mindent elkövetnek a nemzetköziség fogalma mellett, a keresztény Magyarország ellen — mondom — ezek az urak mindjobban megmutatják a maguk szörnyű valóságát s megutáltatják azt az irányt, melynek a régi eszményeink romjain uttörői kívánnak lenni. Eléri őket az a megvetés, a melyet maguknak készítenek s valódi mivoltában tűnik ki az a „tudomány“, a melylyel a világ szeméit elvakítani akarják.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Ideal.

Hosszu álmatlan éjszakákon
Rólad mereng bús, ábrándos szíven!
Hő vágy emélt elszállni hozzád,
S szeretni téged örökké, hiven!
De mint az álom,
Gyors, puha szárnyon
Elszállsz az éjbe,
Éj bús kódébe!

Távol homályban látom arcod:
A nap fényes sugárít sörje rád.
S arcod ez égi büszke fényben
Ragyog, mint csalfa délibáb.
És mint az álom,
Gyors, puha szárnyon
Elszállsz az éjbe,
Éj bús kódébe!

Tört szárnyakon repülni hozzád,
Elérni léged, édes! niúcs eröm.
Megtépve jártam én utánad,
Keresetek forrón és pedón!
De mint az álom,
Gyors, puha szárnyon
Szálltál az éjbe,
Éj bús kódébe!

Ne szállj a szellők lenge szárnyán,
Ne fuss titkos, homályos utakon.
Kodós világ, a hol te jársz most.
A földre szállj! — Vár ölelő karom!
Jöjj, mint az álom,
Gyors, puha szárnyon
S ne szállj az éjbe,
Éj sötét kódébe!
Csányi József.

A difteritisz.

— Elmondja Mc Williams a saját tapasztalatai nyomán. —
Miatán elmondtam önnek, hogy mennyire dühöngött akkor nálunk a difteritisz, rátérek arra az elbeszélésre is, amelyet még el akartam mondani.

— Édes leltem — mondtam a feleségemnek, a kis Klárára mutatva, — én a te helyedben nem engedném meg a gyerekeknek, hogy azt a fenyőforgácsot rágja.

— De, édes kincsem, mit árthat az? — felelte nőm, azonban egyuttal a forgács után nyúlt. Mert a nők a leghelyesebb tanácsot sem képesek ellenmondás nélkül fogadni. Legalább a a férjes nők nem.

— Kedvesem bizonyított dolog, hogy a fenyő legkevésbé tápláló fanem, amit gyerekeknek adhatunk.

Feleségem azonnal visszavonta a kezét, az ölébe tette és elkezdett duzzogni.

— Magad is tudod, hogy ez nem igaz.

Minden orvos azt mondja, hogy a fenyőfa terpeninje igen jót tesz a gerinc- és a vesebajok ellen!

— Ah, bocsánat, tévedtem! Nem tudtam, hogy Klárának a veséje meg a hátgerince meg san támadva!

— Ki mondta, hogy a kicsikének a veséje és a hátgerince meg van támadva?

— Te céloztál rá, leltem!

— Micsoda gondolat! Soha egy szóval sem mondtam!

— De szíven, még két perc sincs, hogy mondtad!

— Mindegy akármit mondtam! Nem árt a gyerekeknek egy kis tenyőfát rágni, ha éppen kedve van hozzá, ezt te is nagyon jól tudod. Én akarom, hogy rágja és ezzel vége!

— Jó, meg vagyok győzve. Érzem érvelésem hatalmát és nyomban megrendelek pár öl fenyőfát, a legjobb fajtából. Egyik gyermekem se szenvedjen szűkséget, amíg . . .

— Kérlek, menj az irodába és hagyj végre békében. A legártatlanabb megjegyzést sem tehetem anélkül, hogy te abba bele de kötnél és ne okoskodnál felette mindaddig, amíg azt sem tudod, mit beszélsz.

— Am legyen! De utolsó megjegyzésem olyan logikai hiány mutatkozik, amely . . .

Mielőtt befejeztem volna, feleségem felkapta Klárát és kirohant vele.

Este holtra sápadva jött elő.

— Oh Mortimer, már megint egy! A kis Gordon gyerek beteg!

— Difteritisz?

— Az!

Mai lapunk 6 oldal.

00000449

„Tulipán” és a nép.

„Vajjon van-e a mi népünknek kellő fogalma, tudomása „tulipánmozgalmunkról?” Tudja-e a nép széles országunkban, hogy mi van ahhoz a kis jelvényhez kötve? Tudja-e, hogy aki azokat a szent-kötelességeket, melyeket a háromszintű jelvényhez kötöttünk, teljesíti, az nemcsak lelkes magyar, jó hazafi, de törekvéseineknek is derék híve és apostola? Tudja-e, hogyha mindaz megvalósul, amit ma a tüpánhoz fűztünk, országunk ipara fellendül s azzal kapcsolatban közgazdaságunk is virágzásnak indul, mert néptünknek lesz állandó, jó keresete, nem fog messze idegenbe vándorolni s a gazda terményeit a nagyobb fogyasztás, az élénkebb kereslet következtében itthon jól és gyorsan elfogja helyezhetni? Ma földet mivelő állam vagyunk, holnapután lehetünk földet mivelő és virágzó iparállam — mi csoda gyönyörű kilátás! — vajjon tudja-e mindazeket néptünk? . . . Nem hiszem, hogy tudni, pedig tudnia kell! Tudnia kell, mert az országot nemcsak az a intelligencia teszi, amely nem iszik pilzeni sört, nem eszik prágai sonkát és tescheni vaját, de nagyon is teszi a nép s a nép az erő, a nép erején az intelligencia sorsa is javul.

Igaz, az idő is rövid volt eddig arra, hogy a néppel, mely szokásaiban, felfogásában oly konzervatív tud lenni, megértethetjük volna a tulipánmozgalmat mely, messze kiható jelentőségű, de ami halad, soha sem mulik; tegyük rá néptünknek és oktassuk ki a népet arra, amire minket kis piros virágunk nyílásának első verőfényes napján kitanított. Forduljunk a szövet-séghez, nyomtasson számunkra magyar, töl, ritén stb. kis ismertető füzetkét s juttassa ide, a vidékre kezünkbe, mi aztán — ki-ki saját falujában — kiosztjuk és megmagyarázzuk. Aztán hassunk oda vidéki kis városainkban, hogy azok a kereskedők, a kik a nép szükségletét elégítik ki, tartsanak magyar ipari termékeket; de még inkább legyünk azon, hogy minden nagyobb községben legyen fogyasztó szövetkezet; a szövetkezetek természetesen a tulipán jegyében állanak ezt másképen el-

képzelni sem lehet! S akkor a nép minden rábeszélés nélkül is magyar árukkal fogja szükségleteit kielégíteni. Így például Közép-Zemplénben a nép az utolsó tíz év alatt nagyon nagyon meggyarapodván, szükségletei is nagyobbak és mások, mint annakelőtte voltak. Ezelőtt megelégedett maga által termelt kenderből és lenből szőtt vászonnal, abból készítette fehérneműjét, a férfiak felső ruháját s abból került ki az ágynemű s a gazdaság minden vászon-szükséglete. Egyszer aztán — azt sem tudni hogyan — rákaptak a kész pamutonálra s ma legnagyobb részt abból szönek (a pamut szintén osztrák gyártmány), persze ez a pamutvászon minőségre messze elmarad a gyönyörű len- és kendervásznak mögött. Ágyneműjök úcsó kreton, az asszonyok, leányok ruhaja szintén kreton, pamut, gyapjú és selyemszövet (ezek is osztrák gyártmányok), azonkívül már viselnek harisnyát (osztrák áru), csizma helyett cipőt, vesznek esernyőt (osztrák gyártmány), újabbat már a nap ellen is esernyőkkel védekeznek s jövőre ezt biztosra lehet venni — már nem csak kreton, de selyem napernyőket is fognak vásárolni s az évszázadokon keresztül használt tartós fafedény helyett — veder, sajtár stb. veszik a zománczott vasedényt — teschenit, persze. Hazai gyárosaink ügyelmébe szeretném melegen ajánlani a széles nagy vidéket Zemplénhez sorakozik Sáros, Abaúj és Szepcsénye is. E megyék területén nepe nán megy túl az Oceanára azzal a szándékkal, hogy vissza ne térjen, sőt ellenkezőleg, még a 15-16 éves suhancok is úgy mennek ki, hogy csak addig maradnak oda át, míg annyit szereznek, hogy itthon néhány hold földet vegyenek és hazát építsenek maguknak, mert a saját föld s a saját ház boldogságuk netavábbja. S mivel vas, erényedetlen szorgalom folytán ez a tervök tobbnyire teljesül, visszatérnek s jó módban élnek. Ezelőtt még csak 10-15 évvel is egy egész családörzs együtt lakott egyetlen kis szobában, ma már a házas fiúk nem szorongnak szülőikkel s testvéreikkel egy szalmalédél alatt, de megépítik saját szindelyes, nagy, nyitható ablaku házaikat. De mivel az oda ide-

való vándorlás már vérökben fészkel, soha nincsenek nyugton s a legjobb módok is kétféle három estendőre ki-kimennek még — szerezni. És szereznek is, a pénz jön, tehát többet költenek. Így jött divatba az esernyő, harisnya, selyemszoknya, kávé, és a zománczott vasedény. S éppen azért, mert van, aki vásároljon és készpénzzel fizessen, figyelembe kellene venni a vidéket, mint nagyon jó fogyasztó területet.

Példának említem, hogy az orosz lengyelek hogyan teremtették meg ma virágzó iparukat: Egyszer azon vették magukat észre, hogy rajtuk és körülöttük minden idegen. Hogyan? Hát kik és mik, hogy idegen országok gyámkodására szorulnak? Nem lennének képesek arra, amire más országok népei képesek? Miért engedik ki drága pénzüket az országból, mikor arra a pénzre otthon is égető szükség van? Gondolkodóba estek s az egész ország intelligenciája, mint egy ember talpra állott, hadat izent az idegen ipartermeknek s egyelőre, míg tudtak jót és szepet gyártani, megelégedtek a silányabb és kevésbé szép holmikkal s iparpártolók és iparteremtők mozgalmakba belevonták a népet is. Iparuk csodás módon néhány év alatt felvirágzott s vele a közgazdaság is javult. Így kellene, sőt kell nálunk is csinálni. De fogjuk-e? . . . Fogjuk! Ha eddig, kevés kivétellel mindnyájan ölbe rakott kezekkel néztük, hogy a szomszéd a mi zsebünk rovására hogyan gyarapszik, az korántsem a rossz akaratton mult, csak egyedül azon, hogy megszoktuk s hogy nem volt, aki nembánomságunkból felrázson, de most van ki, van mi: a tulipán piros virága az egész országban kinyílt és nemzeti sajtónk ébren van!

E sorok írója már régen a tulipánmozgalmat előtt feleszmélt s pl. falujából az idegen gyufát kitalotta s oda hatott, hogy a trieszti gyarmatárúk Fiuméből s egyebek Bécs, Grác stb. helyett Budapestől s máshonnan kerüljenek a faluba. De amit ő maga tett, az oly kevés volt, hogy szóba sem jöhet, de ha saját körében mindenki csak ennyit tett volna, ma egy léppel előbbre lennének az bizonyos.

Ausztria ismerni vél bennünket s nem csak

— Van még remény?

— Semmi! Oh jaj, mi lesz belőlünk?

A dajka kis idő múlva behozta Klárát, hogy jött kiváncsian és anyjával imádkozzék. Eppen a . . . lefekszem. kis ágyacskaamba-nál köhintett egyet. Feleségem halálra válna hanyatlott-vissze-zékében, de a következő pillanatban felugrott vad erővel.

Megparancsolta, hogy a gyerek ágyát azonnal huzzák be a hálószobába és maga ment utánanézni, vajjon a parancs teljesült-e? Persze, ongyem is nagával hurcolt. A dolog hamar el lett intézve. Feleségem öltözékében vetették meg az ágyat a dajka számára. De eltkor jutott eszébe, hogy a másik gyerektől távol vagyunk és ha éjjel az is megkapná a difteritist . . .

Szegény asszony megint halálsápadt lett.

Visszacipeltük tehát az ágyat meg a dajkát megint a gyerekszobába, magunknak pedig a szomszéd szobában vetettünk ágyat.

Rögtön eszébe jutott a feleségemnek, hogy hátha a betegség Kláráról Harryra is átragad?

Ez a gondolat újra rémülettel töltötte el és mi egyesült erővel sem voltunk képesek az ágyat elég gyorsan kicipelni, jóllehet a feleségem olyan lázas izgatottsággal segített, hogy majd darabokra zúta.

Lehurcolkodtunk. De itt meg nem volt hely a dajkát hová tenni, pedig annak tapasztalatai — mondta a feleségem — megbecsülhetetlen értékkel bírnak. Így tehát ismét visszahurcolkodtunk saját hálószobánkba.

Feleségem felment a gyerekszobába körül nézni. De újabb aggodalommal tért vissza.

— Hogy van az, hogy Harry olyan mélyen alszik?

— De édesem, nem úgy alszik az a gyermek mindig, mint a nürmüter?

— Tudom, de az alvása ma mégis olyan különös. Olyan . . . olyan szabályosan léleklizik! De az angyalom, hiszen mindig szabályosan léleklizik!

— Igaz, de ma mégis olyan rémítő ez! A cseledek fiatal és tapasztalatlan, azt akarom, hogy Mary is a gyerekszobába menjen, hogy kéznél legyen, ha valami történik.

— Ez jó gondolat, de ki segít aztán neked? Te meg tudsz tenni mindent, amire szükségem van. Különben mégis inkább magam fogok mindent elvégezni.

— Malavolosagnak tartanám, hogy én aludjam es minden gondot rád bizzak.

De az asszony addig beszélt, amíg kibéki tett terével: az öreg Mary behurcolkodott a gyerekszobába.

Klara almban kétszer köhögött.

— Mert nem jóm az orvos? Mortimer, ez a szoba meleg! Ez a szoba határozottan igen meleg, kerlek, zard el a kályhát gyorsan!

Elzartam a kályhát és egyidejűleg megnéztem a homerőt, magamban tündödvé, hogy vajjon tizenöt fok csakugyan nagyon meleg-e a beteg gyermeknek?

Végre visszajött a kocsis a városból azzal a hírrel, hogy az orvos maga is fekvő beteg. Feleségem elborult szemmel tekintett reám es tört hangon így szólt:

— Ez a Gondviselés keze! Előre meg volt írva! Máskor sohasem volt beteg, — sohasem! Nem úgy éltünk, Mortimer, ahogy élünk kellett volna! Mondtam én ezt mindig! Ime most látod a következményeit! Gyermekünk nem fog felgyógyulni! Adj halát az Istennek, ha ártatlannak

érezd magadat! Én sohasem fogok magamnak megbocsájtani!

— Anélkül is, hogy meg akartam volna sérteni, de anélkül is, hogy meggondoltam volna, mit mondok, fenyilvántottam, hogy én életünk eddigi folyamát nem tartom olyan igen elvetemültnek.

— Mortimer, hát Harryra is fel akarsz idézni a haragvó sors mennykövét?

Aztán könnyekre fakadt, de csakhamar felkiáltott:

— A doktor bizonyosan küldött valami orvosságot!

— Persze, itt van! Csak azt vártam, hogy szóhoz jussak!

— Add ide hát! Nem tudod, hogy minden perc drága? De minek is küldött orvosságot, ha tudja, hogy a baj gyógyíthatatlan!

— Ama véleménynek adtam kifejezést, hogy ahol élet van, ott remény is van.

Remény! Mortimer, te nem tudod már, mit beszélsz! Isten bizony, úgy beszélsz mint valami újszülött gyermek! Kérlek, adj egy — Jézus Mária! Itt az áll, hogy: Öránkint egy kávéskanállal! Öránkint! Mintha egy élet állna még előttünk gyermekünk megmentésére! Gyorsan Mortimer, adj szegény kicsinykánknek egy evőkanállal! Siess!

— De édes szívem, egy teljes evőkanálnyi végre is . . .

— Ne tégy hát örültté! Ugy, ugy, kis babám, egyetlenem! Itt van az orvosság! Keserű, rossz orvosság, de jó az én kis Klárikámnak, ettől lesz egészséges! Ugy, ugy, csöppem, tedd ide a fejedet a mama vállára és aludjál el. — Ah, Mortimer, nem éri meg a reggelt! — Ah, Mortimer, minden félórában egy evőkanállal! — Kell, hogy

reméli, de hiszi is, hogy a magyar társadalomnak ez a parázs lelkesedése, amely gyorsan, igazán máról-holnapra keletkezett, oly gyorsan ki is fog lobbani s Magyarország újra Ausztria kitűnő gyarmatává fog süllyedni. De az én hitem erős s hiszem, hogy Ausztria most az egyszer csalódni fog föltevésében s adja is a jó Isten, hogy ugy egyen, mert a legfőbb ideje, hogy közállapotjaink segítsünk.

B. I.

UJDONSAGOK.

— **A közös hadsereg köréből.** Lovag Münich Sándor cs. és kir. (R.)-k gyalogezredbeli százados a honvédség tényleges állományába áthelyeztetett.

— **Közigazgatási ülés a vármegyénél.** Fejérvármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 14-én délelőtt 10 órakor tartja rendes hav. ülését a vármegyeház másodemeleti kistermében.

— **A nemzeti kormány működése.** Az abszolutizmussal szemben lefolyt nemzeti küzdelem egyik főerőssége a törvényhatóságok autonómiaja volt. Sajnosan tapasztalhattuk azonban, hogy a törvényhatóságok autonómiáján alapuló nemzeti ellenállás kello hatékonyságát igen sok helyen nem volt keresztülvihető azért, mert a régi szabadelvű kormányzat az állami mindenhatóság ápolása, és a törvényhatósági autonómia erejének kiszívása végett a vármegyéket a pénztártól és ezzel kapcsolatban a számvetőségűt megfosztotta, jól tudván, hogy válságos időkben a nemzet törvényben biztosított jogait anyagi eszközök nélkül érvényesíteni nem tudja. Számításában nem is csalódott, hisz tudjuk, hogy számos törvényhatóságnál a nemzeti ellenállás épen az anyagi eszközökön, a pénzkérdésben dőlt meg. A régi helyzet tanulságát azonban levonta a jelenlegi nemzeti kormány, midőn a nemzeti jogok megerősítésére vállalkozva, a jogok érvényesíthetőséghez első sorban szükséges anyagi eszközökhöz a kormányhatalomtól a törvényhatóságokhoz leendő visszaadása iránt intézkedik. Az államosított megyei pénztárakat és számvetőségeket tehát szét visszaidni a vármegyéknek, az eziránti törvényjavaslatát már ujévre kívánja életbeléptetni és pedig akként, hogy a törvényhatóságok autonóm jogkörének kiterjesztésével a megyei főpénztárnok és főszámvevő nem főispáni kinevezés, hanem a törvényhatóság bizottságának bizalma folytán nyeri el állását. Ennek folytán vármegyénknél is megindult a főpénztárnok és főszámvevői állás

betöltése iránti mozgalom s a mint halljuk, a megyei vezértényezők a megyei főpénztárnoki állásra Szabó József volt arvaszéki számvevőt, a főszámvevői állásra pedig Schier Gyula volt közigazgatási alszámvevőt jelölték, a kik az államosítás előtt már hosszabb időn keresztül szolgálták a vármegyét s a kiknek megválasztását mi is méltányosnak tartjuk. Eljenek!

— **A katonai affér,** a melyről lapunk legutóbbi számában tettünk említést, a legilletékesebb forum Rónai Horváth Jenő altábornagy ker. parancsnok kezébe került, a kinek mindenestre lesz gondja rá, hogy az ügy az igazság és méltányosság szabályai szerint intéztessék el. Anyai mindenesetre bizonyosnak látszik, hogy az ügy csak a tuibuzgó alisztek ügytelensége folytán mérgesedett el, a kikkel az affér polgári hősei vitába keveredtek. Az is bizonyos, hogy a Budaiton lakni valóságos penitencia. Az ordító polgártársak este 9-től reggel 4-ig valóságos purgatoriummá és zeneakadémiává varázsolják a jobb sorsra érdemes utat. A rendőrség persze nem tud semmit tenni a botrányok megakadályozására s így történhetett, hogy a tuibuzgó katona ügytelensége másodfoku botrányra növelte az elsőfoku botrányt. Véleményünk szerint az ügy rövidesen normális lefolyást nyer.

— **Furfangos család.** Száz és száz új és újabb esetről hallunk, a hol a furfang messzire tuljár a becsületet, egyszerű eszjáráson, de azért a magyar ember csak állja a régi közmondást, hogy saját kárán tanul a magyar. Egy verebi polgártársunkkal, V. Kis Istvánval történt e hét keddjén a következő, szomorú volta mellett is multságos eset.

V. Kis István verebi gazdának elpusztult a lova s elhatározta, hogy 7-en, kedden, a velencei vásárban vesz helyette újat. Összeszed'e a mozdítható pénze öregét-aprját s elindult a vásárra. Alig kezdé mustarágatni a talposokat, midőn egy 30 év körüli barátságos ember szegődik hozzá és szíves mosollyal kérdezősködik a vevő szándéka után.

— Hát lovat vennék — mondja Kis — de nem igen akad kedvemre való.

— No ha csak az a baj, azon ugyan nagyon könnyű segíteni. Mutatok én egy olyan lovat, a melyiknél jobbat álmban sem látott. Jó futó is, jó húzó is, nincs azon egy makula hiba se. Nem is kerülne a vásárra, ha a szükség nem fényszerítene rá a gazdáját, egy szegény özvegy asszonyt. De hát a héten eltemették az urát s az asszonyt nép nem arra való, hogy lóval bánjon.

— A gyermekszobában, a kandallón. Ha lennél szíves lennieni és Marynek szólni.

Elhoztam a ludszírt és lefeküdtem. De hiába.

— Mortimer, nem szívesen zavarlak, de itt nagyon hideg van ahhoz, hogy a gyermeket bedörzsöljem. Nem gyujtánál tüzet? Csak épen meg kell gyujtani.

Ujra kimasztam az ágyból és tüzet gyujtottam. Aztán vigasztalanul leültem.

— Mortimer, ne ülj itt, hiszen halálra hűtöd magadat! Feküdj le!

Amint le akartam feküdni, így szólt:

— Kérlek, adj a kis leánynak előbb még orvosságot!

Megtettem. Ez az orvosság olyan természetű volt, hogy a gyerek szeméből kiűzte az álmot. Feleségem Klára ébrenlétét arra használta fel, hogy a gyereket bekente ludszírral. Megint hamarosan elaludtam.

— Mortimer, légvonatot érzek! Semmi sem olyan veszedelmes ennél a betegségnél, mint a légvonatot. Kérlek told az ágyat a kályhához.

Megtettem, sőt utóbb, mivel a kályhában azalatt kialudt a tűz, lementem a pincében fáért és úgy megtömtem a kályhát, hogy az vörös-izzó lett. Aztán a fölemler fekdtem és hortyogtam, ahogy csak a halálrafaradt ember képes.

Világos nappal volt már, amikor a feleségem vállonragadt:

— Mindennek vége! A gyermek izzad! Mit tegyünk?

— Az Istenért, de megijesztettél! Hogy

V. Kis István mintha hájjal kengették volna, úgy örült a jó alkalomnak, mert hiszen a szükségét szenvedő emberrel könnyebb vésárt csinálni, mint azzal, a ki nincs a pénzre rászorulva. Az idegen körülvezette V. Kis István a vásárban, közben megállott egy bádógos bódéja előtt s ott hosszabban beszélt valakivel, aztán folytatták utjukat a falu vége felé. Közben nem volt már ember, mikor az idegen hirtelen előresietett s nagy gyorsasággal rátette valami tárgyára a lábát.

— Látja ezt — szolt oda Kisnek.

— Látom — szolt a kérdezett — s nagyot dobbant a szíve, a mikor a porban egy nagy kövér piros bugyellárist látott. Az idegen fölemelte, s miután körültekintve meggyőződtek, hogy senki nem látja őket, titkolózva összedugták a fejüket, hogy egy pillanatra lássák: mi a tartalma az erszénynek. Kisnek szédülni kezdett a feje s a szeme is káprázott, mikor azt a tenérdek bankót meglátta. Volt abban tízes, ötvenes, százás — nem is egy — sőt egy-két ezresbankó se hiányzott.

— Ezen megosztozunk — szolt az idegen. Együtt találuk, a becsület megkívánja, hogy közös kincsünk legyen. Hanem itt nem lehet. Hát ha valaki meglátja bennünket. Menjünk a falu határán kívül valami rejtett helyre. De ne egymás mellett, hanem egymás után jó távorról, hogy valahogyan gyanut ne keltsünk.

El is indultak s jó távol belétek a kukorica közé. Az idegen nem találta tulságos sürgősnek az ügy elintézését, vagy hogy valamire várakoznia kellett, denique felszólította Kis, hogy üljenek le előbb egy kicsit falatozni. S mivel az idegennek nem volt betevő falatja, Kis szívesen megosztotta vele a tarisznyája tartalmát. Alig ültek le és kezdték meg a falatozást, egyszerre zörögni kezd a kukorica s egy ember jön feljük lélekszakadva. Mikor megpillantotta őket, izgattottan kérdezte:

— Nem láttak két embert erre jönni?

A két falatozó természetesen konokul tagadni kezdett.

— Dejszen alighanem maguk azok, a kik megtalálták az erszényemet. Mutassák csak a zsebeket.

Kis Istvánnak ekkor dobbant fel a szíve a nagy örömtől, hogy az erszény nem nála van. Készséggel engedte magát megvizsgáltatni, sőt azért se haragudott, mikor az egyik ruhadarabját a másik után lehuzta róla. Kikutatta az erszényét is, a melyben 5 darab 20 koronás arany és 4 korona volt, de ezt a kutató visszadobta ezekkel a szavakkal:

— Ez nem az enyém, az enyémben 2500 forint, kerek 5000 korona volt.

belladonnát is adjunk be neki! Meg akonitumot is! Azt én tudom! Hozd el, Mortimer! Csak hagyj engemet cselekedni, te nem értesz a dolgokhoz!

Ezután lefeküdtünk és kis leányom ágját a feleségemé mellé tettük. Fáradtá tett a sok herce-hurca és fél perc alatt félj-meddig elszunnyadtam. Feleségem felébresztett.

— Fiacskám, nyitva van a kályha csapóajtaja?

— Nincs!

— Mindjárt gondoltam. Kérlek, nyisd ki azonnal, a szoba igen hideg!

Megtettem, aztán rögtön ujra elaludtam.

Megint felzavart.

— Édesem, kellemetlen volna az neked, ha felőled tenném Klárka ágját? Ott közelebb van a kályhához!

Odatoltam, de az ágy előtti szőnyegben megakadt a lába és a gyermek felébred. Megint elszunnyadtam, mialatt feleségem a beteg gyermeket megnyugtatta. De rövid idő múlva, álmoságom ködén keresztül, mint távoli moraj, következő szavak hatottak fülembe:

— Csak volna egy kis ludszírunk; csengess, Mortimer, kérlek!

Félálomban tápáskodtam fel és ráléptem egy macskára, amely élenként protestált és ezért hatalmas rugást kapott volna fölem, ha lábaimat egy szék fel nem fogta volna.

— De Mortimer, miért csavard fel a gázt? Hiszen felébresztetted vele a kicsikét!

— Mert nem tudom, hol az a ludsír!

mit tegyünk? Talán vegyük ki Klárát az ágyból és tegyük megint a légvonatra!

— Szamár! Nincs veszteni való pillanat! Menj a doktorhoz! Menj magad! Mondj neki, hogy el kell jönnie, élve vagy halva, de kell!

Kirancigáltam szegény beteg embert az ágyból és magammal vittem. Megnézte a kicsikét és azt mondta, hogy nem hal meg.

Rám nevezte ez mondhatatlan öröm volt, de a feleségem olyan dühbe jött felette, mintha személyesen sértést mondott volna neki az orvos. Azt is mondta neki az orvos, hogy a köhögésnek valami olyan dolog az oka, ami a kicsikének a torkába jutott s azt ingerli. Erre — azt hiszem — a feleségem közel volt ahhoz, hogy ajtót mutasson neki. Sőt az orvos még azt is mondta, hogy majd erősebb köhögésre ingerli a gyermeket és így távolítja el az okot. Csakugyan adott is neki valamit, ami erős köhögési rohamot idézett elő nála és rögtön egy-két fenyőszilánk jött napvilágra.

— A gyermeknek nem volt difteritise — szolt — hanem fenyőfát, vagy ilyesmit rághatott és abból ment a torkára pár szál. Nem lesz tőle semmi baja.

— Elhiszem azt, hogy nem! — feleltem. — Ellenkezőleg, a benne foglalt terpentin igen hasznos a gerinc és vesebaj ellen! Ezt a feleségem is megmondhatja!

De ő nem mondotta meg, hanem felháborodva elhagyta a szobát. És azóta van egy olyan esemény az életünkben, amelyről sohasem beszélünk.

Mark Twain után Ch. L.

Aztán a másikat kezdte kutatni. Nem is soká vesződött vele, mert a tömött erszény hamarosan előkerült. Ekkor kezdődött a haddel-hadd. A két idegen összekapott s hamarosan úgy agyabugyálták egymást, mintha életük minden mérgét most akarnák kiadni. Hallott a gazember, a zsvány, tolvaj, börtöntölelék stb. stb. titulus.

— Jössz azonnal a csendőrséghez, becsukatlak te akasztófára való gazember.

V. Kis István azalatt nem tudta, hogy annak örüljön-e, hogy az erszény nem az ő zsebében volt, vagy hogy a püfölsből neki semmi sem jutott — mert annyi erővel neki is adhattak volna a sokból egyetmást — vagy hogy minél előbb magára kapkodja a ruháit s elszeljen valamerre, a merre legkevesebb emberrel találkozhat. Mire készen lett, a két idegen kitaszírgálta már egymást a kukoricán kívül s Kis István végtelenül boldog volt, hogy ilyen olcsó szerrel került ki a salmasztikából. (Sak akkor nézett nagyot, mikor a nagy lelki izgalomtól egy kissé megszabadulva, az erszény is észbe jutott s azt végig kutatva nem talált benne többet egy-két tíz- és husz filleresnél. Persze jelentést tett a csendőrségnek, a mely most erélyesen üti a két furlangos család nyomát.

— **Névmagyarosítás.** Szitter Mihály ettyeki illetőségű, budapesti lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel „Sólyom”-ra változtatta.

Az ipartestületi előjáráság f. hó 9-én Say Ferenc építész elnöke mellett rendes havi közgyűlést tartott. A folyó ügyek elintézése után Say Ferenc elnök bejelentette, hogy *Kirisits* Bódog ipt. jegyző szolgálati próbaéve július hó 1-én letelt s kéri véglegesítését. Az előjáráság soraiból *Schmetzer* Nándor ipartestületi számvévo meglepő elismeréssel nyilatkozott *Kirisits* Bódog jegyzői működéséről s örömmel konstatálja a testület beléletében és hivatali ügyvezetésében a szorgalmas, ambiciózus és hozzáértő tisztviselő munkásságának szép eredményeit. Kéri további munkásságát s indítványozza, hogy a véglegesítés határozatilag kimondassék. Az előjáráság egyhangú határozattal megerősítette állásában az egy év előtt megválasztott jegyzőt, a ki — a mi véleményünk szerint is valóban rászolgált az elismerésre. Az ipartörvényekben való jártassága általában tekintélyt szerzett számára, a melyhez hozzájárul ernyedetlen szorgalma az ipartestület ügyeinek intézésében. A testület, valamint a helységjelző egyesület rönztügyeinek rendbehozásában óriási munkát végzett s az elért eredmény valóban elismerést is érdemel. Az iparkialltas körül kifejtett buzgósgát eddig is csak dicsérni lehetett s meg vagyunk győződve, hogy a sikerrel is sok fog az ő tevékenységéhez fűződni.

— **Baleset alvás közben.** Fura baleset érte álmában Lőrincz Sándor helybeli járásbíróági irodatisztet. Folyó hó 9-én álmában kiesett ágyából és jobb vállpercét eltörte. Lőrincz Sándort lakásán ápolják.

Több oldali felszólításra van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy hetenkint csütörtök, szombat és vasárnap a felvételeket személyesen eszközölöm. Szigeti fényképész.

— **Borzalmas balesetről** tudósítanak bennünket. Hercegfalván Király István földművesgazda 7 éves Mihály nevű fiacskájával bajtarta a cseplőgéphez fogott lovakat. A gyermek, aki a forgón ült, vízért akart leszállni a mozgó gépről. E közben jobb lába a kerekek közé keveredett, a melyek bokában elszakították lába fejét, úgy, hogy annak helyén csak véres hufoszálányok lógnak. A szerencsétlenül járt fiúcskát, kinek életbenmaradásához nagyon kevés a remény, be szállították a Szent György-kórházba.

— **Öngyilkos aggastyán.** Töser János 69 éves velencei földműves tegnap reggelre háza felszerében felkötötte magát. Töser vezetes tettét 6 éves kis unokája vette észre, akinek segítségkiállításaira elősiető szomszédok levágták az öngyilkost, de ez már halott volt. Töser tettének oka ismeretlen.

Jó minőségű pörkölt szalonma nagyobb mennyiségben kapható Lukátsy Antal Rákóczi-utcai fűszerkereskedésében.

ÜZLETÁTVÉTEL. Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség, ugyszinte jóakaróim és jóbarátaim szives tudomására hozni, hogy Devecsery Mihály sas-utcai 32 év óta fennálló borbély- és fodrász-üzletét, melyben hét év óta, mint segéd működök, a volt tulajdonosnak az üzlettel való visszavonulása folytán átvettem. Üzletemet a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg újjáalakítottam. Amidőn ezt a n. é. közönség b. tudomására hozom, kérem irántam eddig tanusított szives jóindulatát továbbra is fentartani. A nagyérdemű közönség szives partfogását kérve, *Barbély Béla* borbély és fodrász.

— **Falusi csendélet.** Hercegfalváról írjak lapunknak: Simon István, Novoth György és Novoth András hercegfalvai lakos legények a napokban meglehetősen borközi állapotban jöttek ki Singer Ignacné vendéglőjéből. A három legény az utcán összetalálkozott Müller Ferenc hercegfalvai lakossal, aki hazafelé tartott. A reszegek minden szó nélkül a bekésen halado emberre támadtak, a földre terptétek, botokkal felhoitrattek és több helyen megszurkált. Müller Ferencet eszméletlen állapotban szállították lakására. A három jómádár ellen megindult az eljárás.

Anyakönyvi statisztika

1906. augusztus hó 1-től augusztus hó 11-ig.

I. Születés.

Született 11 törvényes fiú, 16 leány, törvénytelen fiú 1, leány 0; halva született törvényes fiú 2, leány 0 törvénytelen fiú 1, leány 0. Összesen: 31.

II. Halálozás.

Elhalt 6 fiú, 6 nő. Ezekből 7 éven aluli: törvényes fiú 2, leány 1, törvénytelen fiú 0, leány 0; 7 éven felül fiú 4, nő 5. Összesen: 12.

E szerint a születés a halálozás 19-cel múlja felül.

Elhaltak: Szabó Imre r. k. 3 hónapos, Ustósa-utca 3. sz. — Bogner Margit r. k. 6 hónapos, Budai ut 13 sz. — Kolm Ignacné, Engel Rozsá izr. 72 éves, Malom-utca 1 sz. — Letner Ignacné, Langnar Erzsébet r. k. 70 éves, Öreg-utca 41 sz. — Obermayer Antal r. k. 72 éves, Öreg-utca 2 sz. — Csungu Horvath István, r. k. 47 hónapos, Selyem-utca 11 sz. — Mikó Antal r. k. kőműves-segéd, 21 éves, Külső-Budai-ut. — Ozy. Muth Ignacné, Waldmann Sara izr. 80 éves, Felsőkalásyos 1 sz. — Szatmács Mihály gtr. kel. gyári-napszámos, 31 éves, Tebak-utca 23 sz. — Szily János, kerf. szabó r. k. 70 éves, József-utca 20 sz. — Hege Juhanna, ev. ref. hajadon 22 éves, Szent-György kórház. — Erdélyi Józsefné, Sági Teréz, ev. ref. 21 éves Szent-György kórház.

VÁSZON-ÁRUHÁZ MEGNYITÁS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint Székesfehérvárott, a Barátok épületében (azelőtt Özv. Hanel Antalné-féle üzlethelyiség) egy a mai kor igényeinek megfelelő

Vászon-üzletet

nyitottam, raktáron tartok nagy választékban elsőrendű Szepestégi, Liptószentmiklósi és Rözsahegyi vásznak és sifonokat, Damask ágy- és asztalneműk, kávék terikékek, fehér és színes Áászon-zsebkendők, törülközők, törülködők, kanavásznak, pique, zsinóros atlasz és jól mosható divatos színes parget, egy a legfinomabb ing- és bluz-zefireket. Továbbá dús választék ágy- és asztalterítőkből, ablakfüggönyök, szőnyegek, házilag készült paplanok, matrac-szövetek és roletta-vásznakban.

Menyasszonyi, gyermek, csecsemő-kelengyék és uri fehérneműk a leg egyszerűbbtől a legdiszesebbig készíttetek.

Elsőrangú összeköttetéscim következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nagyra-becsült vevőimnek mindenkor a legjobb, legfrissebb árut a legelőnyösebb árban számíthatom.

Vállalatomat szives jóindulatukba ajánlvá

Kiváló tisztelettel

Sövegjártó Jánosné,

gőrvényszékileg bejegyzett cég tulajdonos.

Ugyanitt egy tanuló felvétetik.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban. Szt-István-terti.

Székesfehérvári első Butorraktár

Sas-utca 6. szám.
a „Fekete sas” szállodával szemben.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönségnek a már 40 éve jó hírben álló saját készítményü

kárpitos és asztalos BUTORAIMAT

nagy választékban, szilárd és izlésteljes kivitelben, pontos kiszolgálás és jutányos árakban ajánlani. Nemkülönben e szakmákban vállalkozom kívánatra külön rajzok szerint elkészítendő mindenemű kárpitos és asztalos munkákra helyben és vidéken.

Teljes tisztelettel.

Fűstér Imre.

COOK és JOHNSON
amerikai
Patent
Tyükszem-gyűrűje
(törv. védve)
ma az egyedüli szer, mely a kinos, tyükszemfájdalmat azonnal megszünteti és a tyükszemet kiirtja.
A világ legjobb szere!
Minden vevőnek ajánlható.
1 darab ára 20 fillér, 6 darab 1 korona.
Kapható Székesfehérvárott:
Czollner Vince, a Magyar Korona,
Lukács Lajos, a Fekete Sas,
Imrich Viktor, az Órangyal,
Takácsi Nagy József, az Isteni Gondviselés,
Pásztor Sándor, a Szent István,
Say Rudolf özvegye, a Szent Háromsághoz címzett gyógytárakban.

A csákvári segély-egylet 1900/901. XXIX-ik feloszló évtársulatának vagyonmérlege 1905/6-ban.

	Tartozik		Követel		
	kor.	fl.	kor.	fl.	
Az 1899—900. XXVIII-ik évtársulattól fennmaradt	1	57	221 betétnék á 75 ¹⁰ / ₂₁ korona	16631	93
Az 1900—901. XXIX-ik évt. beiratási díjaiból	258	80			
" " " " " vagyonából	13318	57			
" " " " " heti befizetéseiből	2269	90			
" " " " " 1905—906. évi kamataiból	783	09			
	16631	93			

Kelt Csákváron, 1906. Junius 30-án.

Goldschmidt József, pénztárnok, **Stáhl László,** igazgató, **Rácz Endre,** elnök, **Palanek Károly,** igazgató, **Quaiser N. János,** könyvvezető.

Ezen vagyonmérleg és felosztás általunk megvizsgálatván, helyesnek találtatott.

Stancsics Béla, f. b. t., **Káposztássy Géza,** f. b. t., **Sándor József,** f. b. t.

A csákvári segély-egylet nyereség- és veszteség-számlája 1905—6-ban.

	Veszteség		Nyereség		
	kor.	fl.	kor.	fl.	
Kezelési díjakra	1444	73	Kesedelmi kamatokból	490	68
Kamatokra	75	04	Kamatokból	5708	49
Nyomatványokra	22	71	Nyomatványokból	43	74
Adókra	295	72	Ügyvédi előlegekből	13	30
Házbőrcikre	365	29	Házbőrcikből	253	00
Bélyegilletékekre	6	48	Kezelési díjából	114	00
Czégjegyzésre	29	70			
Irodai felszerelésre	12	00			
Felszerelés avulására	59	03			
Ügyvédi előlegekre	83	55			
Tiszta nyeresémeny	4247	53			
	6623	81		6623	81

Kelt Csákváron, 1906. Junius 30-án.

Goldschmidt József, pénztárnok, **Stáhl László,** igazgató, **Rácz Endre,** elnök, **Palanek Károly,** igazgató, **Quaiser N. János,** könyvvezető.

Ezen nyereség- és veszteség-számla általunk megvizsgálatván, helyesnek találtatott.

Stancsics Béla, f. b. t., **Káposztássy Géza,** f. b. t., **Sándor József,** f. b. t.

A csákvári segély-egylet változás kimutatása az 1905/6-ban be- és kilépett tagjai és befutókról. 1906. Junius 30-án.

	Belépett XXXIV. Évtársulathoz Tag/Betét	K i l é p e t t												
		XXXIX.		XXX.		XXXI.		XXXII.		XXXIII.		XXXIV.		
		T.	B.	T.	B.	T.	B.	T.	B.	T.	B.	T.	B.	
1904—5. év végén volt		54	229	91	458	92	445	127	665	134	661	—	—	
1905—6. év folyamán	114	751	5	8	8	47	6	52	16	98	11	103	5	74
Maradt 1905—6. év végén	103	677	49	221	83	411	85	393	111	566	123	558	—	—
Összes tag és betét													560	2826

Kelt Csákváron, 1906. Junius 30-án.

Quaiser N. János,
könyvvezető.

Rácz Endre,
elnök.

KRONSTEIN KÁROLY Bécs III/L. Hauptstrasse 120.
Cs. k. oszf. szab. Magy. kir. szab.

Homlokzat-festékek.

Viharmentes. Mészben oldható, épületek mázolására. 49 árnyalatban, kilója 24 fillértől feljebb. 1 kiló elegendő 10 négyszögméternek kétszeri mázolására.

Mosható mázolások.

ugymint zománc, homlokzatfesték, száraz és lapidonfesték, pép-nemű, 50 árnyalatban, vízben mosható. egyszeri bevonásra fed, színét nem hagyja.

Költségár négyszögméterenkint 5 fillér. Meglepő siker. Kimerítő prospektusok és mintalapok ingyen és bérmentve.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

00000454